

2021-06-11

GESPREKSOPZET VOOR DE RINGEN

van het presentieplan

Een mogelijk programma van 1,5 uur:

- Welkom en opening	6 minuten
- Toelichting programma	1
- Inleiding	10
- Vragen over de inleiding	5
- Stellingen te bespreken in groepen	40
- Plenaire terugkoppeling	15
- Wat levert het gesprek ons op?	5
- Waar kan de classis uw gemeente in ondersteunen?	5
- Afsluiting	5

Pauze zelf bepalen (of koffie/thee mee in groepen).

Opening

Lucas 24 (NBV)

¹³Diezelfde dag gingen twee van de leerlingen op weg naar een dorp dat Emmaüs heet en zestig stadie van Jeruzalem verwijderd ligt. ¹⁴Ze spraken met elkaar over alles wat er was voorgevallen. ¹⁵Terwijl ze zo met elkaar in gesprek waren, kwam Jezus zelf naar hen toe en liep met hen mee, ¹⁶maar hun blik werd vertroebeld, zodat ze hem niet herkenden. ¹⁷Hij vroeg hun: 'Waar loopt u toch over te praten?' Daarop bleven ze somber gestemd staan.

¹⁸Een van hen, die Kleopas heette, antwoordde: 'Bent u dan de enige vreemdeling in Jeruzalem die niet weet wat daar deze dagen gebeurd is?' ¹⁹Jezus vroeg hun: 'Wat dan?' Ze antwoordden: 'Wat er gebeurd is met Jezus uit Nazaret, een machtig profeet in woord en daad in de ogen van God en van het hele volk. ²⁰Onze hogepriesters en leiders hebben hem ter dood laten veroordelen en laten kruisigen. ²¹Wij leefden in de hoop dat hij degene was die Israël zou bevrijden, maar inmiddels is het de derde dag sinds dit alles gebeurd is. ²²Bovendien hebben enkele vrouwen uit ons midden ons in verwarring gebracht. Toen ze vanmorgen vroeg naar het graf gingen, ²³vonden ze zijn lichaam daar niet en ze kwamen zeggen dat er engelen aan hen waren verschenen. De engelen zeiden dat hij leeft. ²⁴Een paar van ons zijn toen ook naar het graf gegaan en troffen het aan zoals de vrouwen hadden gezegd, maar Jezus zagen ze niet.'

²⁵Toen zei hij tegen hen: 'Hebt u dan zo weinig verstand en bent u zo traag van begrip dat u niet gelooft in alles wat de profeten gezegd hebben?' ²⁶Moest de messias al dat lijden niet ondergaan om zijn glorie binnen te gaan?' ²⁷Daarna verklaarde hij hun wat er in al de Schriften over hem geschreven stond, en hij begon bij Mozes en de Profeten.

²⁸Ze naderden het dorp waarheen ze op weg waren. Jezus deed alsof hij verder wilde reizen. ²⁹Maar ze drongen er sterk bij hem op aan om dat niet te doen en zeiden: 'Blijf bij ons, want het is bijna avond en de dag loopt ten einde.' Hij ging mee het dorp in en bleef bij hen. ³⁰Toen hij met hen aan tafel aanlag, nam hij het brood, sprak het zegengebed uit, brak het en gaf het hun. ³¹Nu werden hun ogen geopend en herkenden ze hem. Maar hij werd onttrokken

aan hun blik. ³²Daarop zeiden ze tegen elkaar: 'Brandde ons hart niet toen hij onderweg met ons sprak en de Schriften voor ons ontsloot?'

³³Ze stonden op en gingen meteen terug naar Jeruzalem, waar ze de elf en de anderen aantroffen, ³⁴die tegen hen zeiden: 'De Heer is werkelijk uit de dood opgewekt en hij is aan Simon verschenen!' ³⁵De twee leerlingen vertelden wat er onderweg gebeurd was en hoe hij zich aan hen kenbaar had gemaakt door het breken van het brood.

Uit het presentieplan: De leerlingen laten in dit verhaal het religieuze centrum achter zich – ze verwijderen zich van Jeruzalem, maar juist op deze weg ontmoeten zij de Heer zonder dat zij hem aanvankelijk herkennen. Parallel aan dit verhaal geloof ik dat wij geroepen zijn om onze kerkgebouwen te verlaten en de wereld in te trekken om daar onverwachte ontmoetingen te hebben met mensen die onvermoede bondgenoten blijken te zijn en in wie wij mensen van Christus zullen herkennen wanneer wij de maaltijd met hen gebruiken.

... uw wil geschiede, gelijk in de hemel alzo ook op de aarde.

(Matteüs 6:10, vertaling NBG 1951)

Uit de visienota: Het kruis is het brandpunt waarin de verticale en horizontale lijn van het christelijk geloof samenkomen. De ene kruisbalk vraagt om de andere. In de vroege kerk werd al gezegd dat de kerk twee altaren heeft. Daarbij gaat het om balans en verbinding tussen kerk-zijn dat gestalte krijgt in de geloofsgemeenschap én midden in het leven; met deze twee polen wordt een gezonde(n) spanning gezet op ons leven en werken als kerk. Dat zet ons in beweging; tussen de liturgie in de kerk én in het dagelijks leven.

De kerk heeft twee altaren.

Het ene staat in de kerk,

het andere te midden van de armen,

van hen die lijden en in nood verkeren.

(Johannes Chrysostomus, 4e eeuw)

Bidden en aanbidden (gebed en lied) zetten ons leven in het juiste perspectief. Het heiligt het leven. Met gebeden en liederen brengen we het hele leven voor Gods aangezicht, in dank en overgave, klacht en voorbede. In gebed en lied stellen we ons open om te leren hoe de bede 'Uw wil geschiede' gestalte krijgt in ons leven, hier en nu. God oefent ons op deze wijze tot een geheiligd leven, toegespitst op zijn Koninkrijk. We worden aangemoedigd en opgescherpt tot de 'ware eredienst', om ons leven in dienst van God te stellen. Dat is de eredienst van ons alledaagse leven, in onze relaties, op school, in ons dagelijks werk en in onze omgang met geld en goed.

Gebed

Trouwe God,
U die de wereld draagt met uw liefde,
wij bidden U
om uw zegen over deze avond,
opdat wij elkaar
van hart tot hart
ontmoeten,
opdat wij
in uw nabijheid
rust vinden
en klaarheid,
opdat wij
met wat meer distantie
naar ons leven kijken,
en ook naar alles wat
we doen voor en in de kerk,
en ons afvragen
wat er goed gaat
en wat niet,
in welk opzicht
ons leven in bloei staat,
en welk stukje
wij eigenlijk ervaren
als dor en droog.

U, die toch de bron van leven bent,
wil hierin met ons zijn,
zo bidden wij: Heer, ontferm U.

Trouwe God,
U die de wereld draagt met uw liefde,
wij bidden u
om uw zegen over de kerk,
wanneer wij
vanavond
stilstaan
en aandacht hebben

In Inleiding:

- Lees

Het presentieplan plan is bedoeld voor beleidsvorming in de gemeenten in de classis. Het doel is het gesprek organiseren om te werken aan **toekomstgericht kerk-zijn** in de gemeenten. **Uitgangspunt** van de visie is dat het goed en zinvol is om de lokale

voor de kerk,
wanneer wij
aanzien
wat er bloeit en groeit
en wat er aan het verdorren is.
Kom met uw
liefdevolle geest over ons,
kom in onze harten
en wijs ons
een weg,
opdat wij leven
als aan een boom geplant
aan stromend water.

U, die toch de bron van leven bent,
wil hierin met ons zijn,
zo bidden wij: Heer, ontferm U.

Trouwe God,
U die de wereld draagt met uw liefde,
wij bidden U
om uw zegen over deze wereld,
waar zoveel goed is
en bloeit en groeit,
en waar tegelijkertijd zoveel is
dat tot verderf en dood leidt.
Er is altijd meer dorheid en droogte
dan ons lief is,
teveel mensen
die leven met angst,
met tekort,
met geweld.

U, die toch de bron van leven bent,
wil hierin met ons zijn,
zo bidden wij: Heer, ontferm U.
Amen.

protestantse gemeenten en/of kerkplekken in deze tijd van ontkerkelijking te steunen en tot bloei te brengen. En telkens ook: bewaren wat goed is, revitaliseren waar dat nodig is en vernieuwen waar dat wenselijk en mogelijk is. Een belangrijk punt blijkt het juiste evenwicht tussen lokale autonomie/eigenheid enerzijds en de noodzaak van vernieuwing en samenwerking anderzijds.

Als gevolg van de ontkerkelijking komen veel gemeenten bijna als vanzelf in een overlevingsmodus. Het is lastig om in tijden van krimp, teruglopende financiën, kleinere predikantsplaats en minder ambtsdragers de kerk te besturen. De zorgen over deze ontwikkeling kunnen in de weg staan bij het ontwikkelen van beleid om tot vernieuwing in de kerk te komen. Toch leeft bij velen een verlangen om dingen anders te doen. Maar waar begin je? Hoe sla je een brug vanuit 'de kerk zoals die nu eenmaal is' naar 'wat de kerk zou kunnen zijn'? Hoe kun je toekomstgericht kerk zijn anno nu? Daarom gaat het in dit plan over de vraag hoe de gemeenten in onze classis toekomstgericht kerk kunnen zijn.

We menen dat een dubbele beweging nodig is om de ontwikkeling van ontkerkelijking te keren: '*back to basics*' - terug naar de kern, weer ontdekken waar het om gaat zoals verwoord in Kerk 2025 -, en vernieuwing om op een relevante manier kerk te zijn in deze tijd. Je zou ook kunnen zeggen van hart (van de liturgie) tot hart (van de samenleving).

We denken dat de volgende zaken nodig zijn om deze beweging te maken:

1. **diagnose**. Er dient onderzocht te worden wat de actuele situatie is in de gemeente en wat de context is. Vervolgens hoe de gemeenten de transitie naar toekomstgericht kerk-zijn het best vorm kunnen geven in hun eigen context, en welke activiteiten daarbij worden ontplooid.
2. **herbezinning** op kerk-zijn en geloof (dus impuls geloofsgesprek, nieuw elan, wie zijn we als kerk, identiteit, e.d.). Waar zit de vitaliteit in uw gemeente?
3. **kerk naar buiten**: vormen van lokaal gemeente zijn en nieuwe vormen van gemeenschap stimuleren en opbouwen. Ook de oecumene noemen we hier.
4. bestuurlijk: de gemeenten begeleiden om **samenwerkingsvormen** te organiseren die gericht zijn op versterking, behoud en bloei van lokale kerkelijke presentie
5. **teambuilding**: het stimuleren van teamvorming door de predikanten en kerkelijk werkers.
6. investeren in **jeugdwerk** en het betrekken van de midden generatie.

De Duitse kerkreformatoren Maarten Luther (1483-1546) stelde: '*Ubi Christus est, ibi ecclesia*': waar Christus, daar is de kerk. Bij alles wat we van de kerk kunnen zeggen, moet als eerste gezegd worden dat zij van Christus is. De visienota 'Van U is de toekomst' stelt op p. 4:

"De gemeente is niet van zichzelf. En de kerk is niet een bedrijf dat we moeten redden, de kerk leeft van verbondenheid met Jezus Christus; we volgen Hem.

Daarom zeggen we niet: Jezus is daar waar de kerk is, maar: waar Jezus is, daar is de kerk. We strekken ons uit om daar te zijn waar Jezus is."

We menen dat juist dit uitgangspunt ons kan helpen in de zoektocht naar het werken aan vitale kerkplekken in onze classis, omdat er een oproep in klinkt om ons naar die plekken te keren waar Jezus is en God nabij is.

Met het motto van hart (van de liturgie) tot hart (van de samenleving) onderscheiden we twee bewegingen die nodig zijn om tot revitalisering te komen. De ene is een revitalisering van het geloof, de hoop en de liefde in de harten van de mensen door kerkdiensten, gebed, samenkomsten en kringen, studie en stilte. De andere – aanvullende – is de beweging kerk naar buiten om nieuwe vormen van gemeenschap te vinden en te ontwikkelen, omdat Christus ook daar te vinden is (vergelijk Lukas 24 waar twee leerlingen een onverwachte ontmoeting hebben met een vreemdeling, die even later bij het breken van het brood Jezus blijkt te zijn.)

Vragen en stellingen te bespreken in groepen van vijf personen. (40 minuten)

Steeds mensen uit verschillende gemeenten.

Neem voor elke vraag of stelling 10 minuten.

1. Herkent u de spanning tussen overlevingsmodus en nieuw perspectief? Hoe leeft dit in uw gemeente?
2. “Daarom zeggen we niet: Jezus is daar waar de kerk is, maar: waar Jezus is, daar is de kerk. We strekken ons uit om daar te zijn waar Jezus is.” Als u antwoord zou moeten geven op de vraag waar Hij dan is, wat zou u zeggen?
3. Samenwerken doen we pas als het echt niet anders kan.
4. Het bezig zijn met leefbaarheidsvraagstukken in de buurt of het dorp is onderweg zijn naar het Koninkrijk.

Plenaire terugkoppeling (15 minuten)

Uit elke groep wordt verteld hoe is gereageerd op stelling 3: Samenwerken doen we pas als het echt niet anders kan.

Wat levert het gesprek ons op? (10 minuten)

Probeer met elkaar te bepalen wat elke gemeente gaat doen met de inzichten die deze avond opleveren.

Waar kan de classis uw gemeente in ondersteunen? (5 minuten)

Afsluiting

Samen zingen van lied 970 (lied 969 kan ook)

Liedboek 970